

INSTRUKCE č. 2/2024

Postup při nakládání s hrobkami a hrobovým zařízením

Zpracoval: Odbor Majetkové metodiky

Vydal: Odbor Majetkové metodiky

Čl. I

Předmět úpravy

Tato instrukce upravuje postup Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM“) při nakládání s hrobkami a hrobovým zařízením z důvodu specifické povahy této věci v souvislosti s potřebou respektovat etické principy a zachování dostatečné piety.

Čl. II

Základní pojmy

Pro účely této instrukce se rozumí:

Hrobovým místem místo na pohřebišti určené pro zřízení hrobu nebo hrobky nebo vyhrazené místo v úložišti jednotlivých uren, nebo na vsypové louce¹;

Hrobkou nemovitá věc (účelová stavba, v níž je rakev nebo urna uložena ve volném prostoru²);

Hrobovým zařízením samostatná věc v právním smyslu, a to:

- nemovitá³, např. vyzděný urnový hrob, úložiště uren (kolumbárium),
- movitá, která může být bez znehodnocení hrobu od hrobového místa oddělena, např. pomník či náhrobek (nejde-li o věc nemovitou⁴).

Čl. III

Postup při realizaci hrobek a hrobových zařízení

1. U hrobky nebo hrobového zařízení vedeného v evidenci kulturních památek je v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 219/2000 Sb.“), a v návaznosti na vyhlášku č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, ve znění pozdějších předpisů, nutno provést nabídku Ministerstvu kultury.
2. Před realizací prodeje hrobky nebo hrobového zařízení bude dotazován provozovatel pohřebiště⁵, zdali je hrobka nebo hrobové zařízení válečným hrobem podle speciálního zákona,⁶ německým hrobem⁷ či čestným hrobem (hrobem významné

---

¹ § 2 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

² Dochází k přirozené mumifikaci lidských ostatků, nikoli k jejich zásypu zeminou.

³ § 498 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ V případě pochybností je možné požádat o vyjádření hřbitovní komisi, pokud ji provozovatel pohřebiště zřídil. Podrobnosti jsou dostupné na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/pohrebnictvi>.

⁵ § 16 odst. 1 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů: „Provozování veřejného pohřebiště je službou ve veřejném zájmu zajišťovanou obcí v samostatné působnosti nebo registrovanou církví nebo náboženskou společností (dále jen „provozovatel pohřebiště“).“

⁶ § 2 zákona č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ V návaznosti na závazky plynoucí ze Smlouvy mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci uveřejněné ve Sbírce zákonů pod č. 521/1992 Sb. (zejm. z čl. 30).

- osobnosti⁸). V případě, že ÚZSVM má informaci, že je hrobka nebo hrobové zařízení válečným, německým nebo čestným hrobem, uvede se taková skutečnost do příslušné převodní smlouvy.
3. Pokud je hrobka, event. hrobové zařízení stavbou ve smyslu § 5 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, bude nabídnuta k prodeji vlastníkovu pozemku, na kterém se nachází (jde o zákonné předkupní právo dle § 3056⁹ zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).
    - a) Pokud vlastník pozemku nevyužije předkupního práva, nabídne se hrobka nebo hrobové zařízení osobě, která je nájemcem nebo jiným uživatelem hrobového místa (dále jen „uživatel“), pokud lze takovou osobu zjistit.
    - b) Pokud uživatel hrobového místa nevyužije nabídku k prodeji, nabídne se hrobka nebo hrobové zařízení obci, v jejímž obvodu se veřejné pohřebiště nachází.
    - c) Pokud se hrobka nebo hrobové zařízení nepodaří zrealizovat žádným z výše uvedených způsobů, realizuje se jeho prodej ve výběrovém řízení. Oznámení o výběrovém řízení se rovněž zveřejní vhodným způsobem na veřejném pohřebišti (např. ve vývěsní skřínce). Informace o výběrovém řízení se zašle uživateli hrobového místa a obci.
  4. Pokud hrobka nebo hrobové zařízení není stavbou, bude nabídnuto k prodeji v následujícím pořadí:
    - a) uživatel hrobového místa, pokud ho lze zjistit;
    - b) obec, v jejímž obvodu se veřejné pohřebiště nachází;
    - c) vlastník pohřebiště;
    - d) neomezený okruh potenciálních nabyvatelů ve výběrovém řízení.
  5. Nabídka prodeje se vždy uskuteční nejméně za cenu v místě a čase obvyklou ve smyslu § 22 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

Čl. IV Závěrečná ustanovení

1. Touto instrukcí se zrušuje instrukce č. 4/2015.
2. Zahájená realizace hrobky nebo hrobového zařízení v případě, že již bylo vydáno rozhodnutí o realizaci¹⁰, bude dokončena v souladu s instrukcí č. 4/2015.
3. Instrukce nabyla platnosti a účinnosti dne 15. 2. 2024.
4. Tato instrukce byla uveřejněna na intranetových stránkách ÚZSVM dne 15. 2. 2024.

Rada vlády pro národnostní menšiny vydala k této problematice příručku pro obce „K péči o opuštěné německé a další hroby na hřbitovech v České republice“ - dostupná na internetových stránkách Vlády ČR a Ministerstva pro místní rozvoj: <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rnm/dokumenty/publikace/k-peci-o-opustene-nemecke-a-dalsi-hroby-na-hrbitovech-v-ceske-republice-prirucka-pro-obce-157220/>, [Pece-o-opustene-hroby.pdf.aspx \(gov.cz\)](https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rnm/dokumenty/publikace/k-peci-o-opustene-nemecke-a-dalsi-hroby-na-hrbitovech-v-ceske-republice-prirucka-pro-obce-157220/Pece-o-opustene-hroby.pdf.aspx).

⁸ Zpravidla bývá seznam čestných hrobů uveden v řádu pohřebiště.

⁹ § 3056 odst. 1: „Vlastník pozemku, na němž je zřízena stavba, která není podle dosavadních právních předpisů součástí pozemku a nestala se součástí pozemku ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, má ke stavbě předkupní právo a vlastník stavby má předkupní právo k pozemku. Předkupní právo vlastníka pozemku se vztahuje i na podzemní stavbu na stejném pozemku, která je příslušenstvím nadzemní stavby. K ujednáním vylučujícím nebo omezujícím předkupní právo se nepřihlíží.“

¹⁰ Čl. 13 Příkazu č. 5/2019 Postupy při realizaci majetku.